

Міністерство освіти і науки України

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Навчально-науковий інститут «Інститут геології»

Кафедра гідрогеології та інженерної геології

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо підготовки та захисту магістерських робіт

для здобувачів вищої освіти

за академічною кваліфікацією магістр гідрогеології

Київ-2016

Затверджені вченою радою ННІ «Інститут геології»

(Протокол № 11 від 1 березня 2016р.)

Методичні рекомендації підготували: : Кошляков О.Є, Диняк О.В.,
Чомко Д.Ф.

Рецензент: Корнєєнко С.В

Методична розробка містить загальні рекомендації, які засновані на практиці виконання магістерських досліджень, представлені у вигляді уніфікованих вимог щодо змісту, організації виконання й структури магістерської роботи як виду кваліфікаційної роботи.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Загальні положення	6
2. Організація виконання магістерської роботи.....	7
3. Структура магістерської роботи.....	8
4. Обсяг і правила оформлення магістерської роботи.....	11
5. Підготовка відгуку, рецензії та допуск до захисту магістерської роботи.....	14
Список використаних джерел.....	20

Вступ

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» магістр відноситься до другого рівня вищої освіти.

Другий (магістерський) рівень вищої освіти відповідає сьомому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою поглиблених теоретичних та/або практичних знань, умінь, навичок за обраною спеціальністю (чи спеціалізацією), загальних засад методології наукової та/або професійної діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності.

Здобуття другого рівня вищої освіти передбачає успішне виконання особою відповідної освітньої (освітньо-професійної чи освітньо-наукової) або наукової програми, що є підставою для присудження відповідного ступеня вищої освіти.

Ступінь магістра здобувається за освітньо-професійною або за освітньо-науковою програмою. Обсяг освітньо-наукової програми - 120 кредитів ЄКТС. Освітньо-наукова програма магістра гідрогеології включає 20 кредитів на підготовку магістерської роботи.

Магістерська робота повинна підтвердити здатність автора самостійно вести науковий пошук, використовуючи теоретичні знання та практичні навички, виявляти і формулювати професійні проблеми, знати методи і прийоми їх вирішення. Зміст роботи можуть становити результати теоретичних досліджень, розробка нових методів і методичних підходів до вирішення наукових проблем, вирішення завдань прикладного характеру.

Магістерська робота відрізняється від випускної кваліфікаційної роботи бакалавра ретельним теоретичним опрацюванням проблеми, від дипломної роботи спеціаліста - науковою спрямованістю дослідження. Магістерська робота звичайно оцінюється за наступними критеріями:

- рівень теоретичної та науково-дослідної опрацьованості проблеми;

- якість і відповідність методики дослідження поставленої проблеми;
- повнота, системність і багатоваріантність підходів до вирішення даної проблеми;
- результативність вирішення конкретної наукової і (або) практичної прикладної задачі, що має значення для галузі науки.

Магістерська робота, з одного боку, має узагальнюючий характер, оскільки є своєрідним підсумком підготовки магістра, а з іншого – самостійним оригінальним науковим дослідженням студента, у розробці якого зацікавлені установи, організації або підприємства. При цьому студент упорядковує за власним розсудом накопичені наукові факти та доводить їхню наукову цінність або практичну значимість.

Магістерська робота є авторською творчою роботою. Вибір теми, етапи підготовки, пошук бібліографічних джерел, архівних матеріалів, їхнього вивчення та добір фактичного матеріалу, методика написання, правила оформлення та захисту магістерської роботи мають багато спільного з дипломною роботою студента і кандидатською дисертацією здобувача наукового ступеня. Тому, в процесі її підготовки слід застосувати методичні і технічні прийоми підготовки наукової роботи, рекомендації щодо написання кваліфікаційних і дипломних робіт.

Виходячи з того, що магістерська підготовка - це по суті лише перший серйозний крок студента до науково-дослідної і науково-педагогічної діяльності, що логічно завершується вступом до аспірантури і підготовкою дисертаційної роботи, магістерська робота не може розглядатись як науковий твір вищого гатунку, оскільки ступінь магістра - це не вчений, а лише академічний ступінь, який підтверджує освітньо-професійний рівень випускника вищої школи і свідчить про наявність у нього знань, умінь і навичок, притаманних науковому працівникові-початківцю.

1. Загальні положення

1. Магістерська робота виконується протягом навчання студента за освітньо-професійною програмою підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» на базі освітньо-кваліфікаційних рівнів «Бакалавр» або «Спеціаліст».

2. Магістерська робота як самостійне наукове дослідження кваліфікується як навчально-дослідницька праця, в основу якої покладено моделювання більш - менш відомих рішень. Її тематика та науковий рівень мають відповідати освітньо-науковій програмі навчання. Виконання зазначеної роботи повинне не стільки вирішувати наукові проблеми (завдання), скільки засвідчити, що її автор здатний належним чином вести науковий пошук, розпізнавати професійні проблеми, знати загальні методи і прийоми вирішення професійних задач.

3. До захисту магістерської роботи допускаються магістранти, які успішно виконали всі вимоги навчального плану освітньо-професійного рівня «Магістр», успішно пройшли практику (стажування) і попередній захист роботи у встановленому порядку.

4. Магістерська робота виконується державною мовою, без граматичних та стилістичних помилок і повинна містити титульний лист, реферат, зміст, перелік умовних скорочень (за необхідності), вступ, основну частину, загальні висновки, додатки (за необхідності), список використаних джерел.

5. У магістерській роботі необхідно стисло, логічно, точно, послідовно і аргументовано викладати зміст і отримані результати досліджень; уникати загальних і бездоказових тверджень, повторень; обов'язково посилатися на праці авторів і джерела, з яких запозичені матеріали або окремі результати. У разі відсутності таких посилань магістерська робота знімається з розгляду. За всі відомості, фактичний матеріал, поданий у магістерській роботі, обґрунтованість і достовірність

висновків і положень, що в ній захищаються, відповідальність несе безпосередньо магістрант.

2. Організація виконання магістерської роботи

1. Тема магістерської роботи повинна відповідати напряму підготовки, бути схваленою кафедрою, вченою радою інституту.

2. Науковим керівник магістерської роботи призначають провідного фахівця у галузі знань (що має науковий ступінь та/або вчене звання), який у межах виділених навчальних годин систематично консулює магістранта, перевіряє роботу, допомагає у підготовці до захисту та надає письмовий відгук.

3. Виконання магістерської роботи проводиться за індивідуальним планом. Індивідуальний план підготовки магістерської роботи погоджується з науковим керівником і затверджується кафедрою. Він включає прізвище виконавця, тему роботи (дату і номер протоколу її затвердження), дату затвердження індивідуального плану, термін подання студентом магістерської роботи на кафедру, завдання по виконанню магістерської роботи (аналіз спеціальної та науково-методичної літератури, написання розділів, загальне редагування тексту роботи тощо), звітність з роботи (терміни попереднього захисту, виступи на наукових конференціях, подання на кафедру остаточного варіанту роботи).

4. Студент-магістрант після затвердження теми повинен погодити з науковим керівником індивідуальний план виконання магістерської роботи (протягом двох тижнів), неухильно його дотримуватись, самостійно опрацювати та систематизувати бібліографічні джерела з проблеми, що досліджується, організувати та виконати експериментальну частину роботи, чітко дотримуватись авторського права, звітувати про хід виконання роботи, апробувати роботу на наукових конференціях, своєчасно подати на розгляд кафедри якісно оформлену магістерську роботу.

5. Попередній захист магістерської роботи відбувається на засіданні кафедри не пізніше ніж за місяць до початку державних іспитів, за результатами якого вирішується питання про допуск магістранта до захисту наукової роботи перед ДЕК і призначається один рецензент (відповідно до фаху та запланованих навчальних годин).

6. Для рецензування магістерської роботи залучаються провідні фахівці – викладачі кафедри, інституту, інших навчальних закладів; співробітники наукових установ або досвідчені фахівці у галузі, які після детального аналізу магістерської роботи не пізніше ніж за 10 днів до захисту надають письмову рецензію (у 2-х примірниках), завірену в установленому порядку.

7. За умов не допуску студента до захисту магістерської роботи або незадовільної оцінки, відсутності студента під час захисту без поважних причин, він відраховується з університету.

3. Структура магістерської роботи

Титульний аркуш магістерської роботи повинен містити назву відповідного міністерства, вищого навчального закладу, кафедри, де виконана робота; прізвище, ім'я, по батькові автора; УДК; назву роботи; шифр і назву напряму підготовки (спеціальності); назву освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр»; науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника; місто і рік.

Зміст подається на початку магістерської роботи, у якому зазначаються назва та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів, зокрема вступу, висновків до розділів, загальних висновків, додатків, списку використаних джерел тощо.

Перелік умовних скорочень подається у роботі (за необхідності) у вигляді окремого списку, який розташовують перед вступом і включає

специфічні терміни, а також маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо, якщо вони повторюються у роботі більше 3 разів.

Вступ магістерської роботи розкриває сутність і стан наукової проблеми та її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, формулювання суперечностей, обґрунтування необхідності проведення дослідження. Основні компоненти вступу викладаються у такій послідовності: актуальність теми, об'єкт, предмет, мета, завдання, методи дослідження, наукова новизна, практичне значення отриманих результатів, особистий внесок здобувача, апробація результатів роботи, публікації, загальні відомості про структуру й обсяг роботи.

Основна частина магістерської роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Кожний розділ починають з нової сторінки. У кінці кожного розділу формулюють висновки зі стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів.

У розділах основної частини подають аналіз літератури за темою і вибір напрямків досліджень, виклад загальної методики й основних методів досліджень, експериментальну частину, відомості про проведені теоретичні і/або експериментальні дослідження, аналіз і узагальнення результатів досліджень.

Під час аналізу літератури студент окреслює основні етапи розвитку наукової думки за своєю проблемою. Стисло, критично висвітлюючи роботи, магістрант повинен назвати ті питання, що залишились невирішеними, і визначити особистий внесок у розв'язання проблеми. Закінчують цей розділ коротким резюме щодо необхідності продовження досліджень з даного питання галузі.

У другому розділі, як правило, обґрунтовують вибір напрямку досліджень, наводять методи вирішення завдань, розробляють загальну методику проведення дослідження.

Стиль викладення матеріалу в роботі повинен бути академічним, не варто додавати риторичні запитання, звертатися до так званого читача.

Потрібно писати від третьої особи. Опис поточного стану справ на момент дослідження рекомендується повідомляти в рамках теперішнього часу. Тоді, як про результати дослідження якого-небудь автора повідомляють з використанням минулого часу.

У наступних розділах викладаються результати досліджень автора з висвітленням того нового, що він вносить у розробку проблеми.

У *загальних висновках* викладають найбільш важливі наукові та практичні результати, отримані в роботі, обґрунтовують їхню достовірність. Висновки складаються відповідно до завдань. Спочатку коротко оцінюють стан питання, розкривають методи вирішення поставленої в роботі наукової проблеми, її практичний аналіз з порівнянням і наголошенням на якісних і кількісних показниках отриманих результатів. За необхідності формулюють рекомендації щодо наукового та практичного використання експериментальних даних.

До додатків (за необхідності) доцільно включати допоміжний матеріал: формули та розрахунки; таблиці допоміжних цифрових даних, допоміжні ілюстрації (карти, схеми), тощо.

Список використаних джерел слід оформлювати з урахуванням того що всі джерела розташовуються в алфавітному порядку або в порядку, за яким вони згадуються в тексті. Порядковий номер описів у переліку посилань є посиланнями у тексті (номерні посилання).

Реферат Завершальним етапом виконання роботи є написання реферату, який повинен достатньо ґрунтовно розкривати її зміст. Реферат складається із загальної характеристики роботи, тобто інформації щодо автора, назви роботи, структури роботи (кількості: розділів, додатків, ілюстрацій, таблиць, використаних джерел; обсяг у сторінках), мети роботи, актуальності, завдань, предмету, об'єкту дослідження, основних отриманих результатів, основного змісту (за розділами), висновків та анотації.

В анотації, обсяг якої складає до 800 знаків, зазначається прізвище та ініціали студента, назва магістерської роботи, основний зміст та результати

дослідження, ключові слова (слова специфічної термінології за темою, які найчастіше зустрічаються у магістерській роботі) наводяться у називному відмінку. Кількість ключових слів - 5-7.

Анотація має бути написана українською, та однією з іноземних мов (найчастіше — англійською).

Реферат не брошурується із загальним текстом роботи, а вкладається на початку рукопису.

4. Обсяг і правила оформлення магістерської роботи

1. Вступ становить 5-8 % загального обсягу магістерської роботи; розділи (підрозділи), що розкривають теоретичні питання та досвід практичної роботи, займають 25-35%; організація і методи дослідження – 10-15%; результати досліджень та їхнє обговорення 25-35% ; висновки – 5-7%.

2. Магістерську роботу набирають на комп'ютері і роздруковують на принтері з одного боку аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм) через 1,5 інтервали комп'ютерного набору тексту до 29-30 рядків на сторінці 14 кеглем. Допускається подання таблиць та ілюстрацій на аркушах формату А3. Обсяг основного тексту магістерської роботи має становити 70-100 стор. Поля виставляють таких розмірів: ліве – 25-30 мм, праве – 15 мм, верхнє і нижнє – по 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, щільність тексту – однаковою.

3. Текст основної частини магістерської роботи поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти. Заголовки структурних частин магістерської роботи: «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ» «ВИСНОВКИ», «ДОДАТКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» – друкують великими літерами симетрично до набору. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в

кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

4. До загального обсягу магістерської роботи не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Проте, усі сторінки зазначених елементів роботи підлягають суцільній нумерації.

5. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків (діаграм), таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №. Першою сторінкою магістерської роботи є титульна, яка включається до загальної нумерації сторінок роботи. На титульній сторінці номер не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

6. Такі структурні частини магістерської роботи, як зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки, список використаних джерел, не мають порядкового номера. Слід звернути увагу на те, що всі сторінки, на яких розміщені згадані структурні частини роботи, нумерують звичайним чином. Не нумерують лише їх заголовки, тобто не можна писати: «1. ВСТУП» або «Розділ 6. ВИСНОВКИ». Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, а з нового рядка друкують заголовок розділу.

7. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. У кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку подають заголовок підрозділу. Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. У кінці номера повинна стояти крапка, наприклад: «1.3.2.» (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку подають заголовок пункту. Пункт

може не мати заголовка. Підпункти нумерують у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти.

8. Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти) і таблиці необхідно подавати в магістерській роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації й таблиці, розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок. Таблицю, рисунок або креслення, розміри якого більші за формат аркуша А4, враховують як одну сторінку і розмішують у відповідних місцях після згадування у тексті або в додатках. Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках.

9. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розмішують послідовно під ілюстрацією. Якщо в розділі роботи подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

10. Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розмішують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). Якщо в розділі магістерської роботи одна таблиця, її нумерують за загальними правилами. Якщо частина таблиці переноситься на іншу сторінку, слово «Таблиця» і її номер вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть: «Продовж. табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовж, табл. 1.2».

11. Формули в роботі (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Нумери формул пишуть біля

правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

12. Під час написання магістерської роботи студент повинен посилатися на джерела, включені у бібліографію за текстом, після згадування про них у квадратних дужках вказують номер, під яким вони зазначені у списку використаних джерел, наприклад, [13] або [15, с. 9]. Якщо ж посилаються на кілька джерел, між ними ставиться крапка з комою, наприклад, [6; 12] або [1-7]. При посиланні на розділи, підрозділи, пункти, підпункти, ілюстрації, таблиці, формули, рівняння, додатки зазначають їх номери (зокрема: «у розділі 2», «відповідно до 2.3.4», «рис. 1.3.», «за формулою (3.1)», «у рівнянні (1.12)», «у додатку Б», «у табл.1.2»). У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації потрібно вказувати скорочено слово «дивись» (див.).

13. Додатки оформлюють як продовження магістерської роботи на наступних її сторінках, розмішуючи їх у порядку посилань на них у тексті роботи. Кожен додаток починається з нової сторінки. Він повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично до тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток ___» і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад: додаток А.

14. Список використаних джерел містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після додатків. Порядковий номер описів у переліку посилань є посиланнями у тексті (номерні посилання). Відомості про джерела, що містяться у списку, необхідно представляти відповідно до вимог чинних стандартів ДСТУ ГОСТ 7.1:2006, ДСТУ ГОСТ 7.80:2007, ДСТУ 3582:2013. Особливу увагу зосередити на складанні описів електронних ресурсів віддаленого доступу Web 2.0.

5. Підготовка відгуку, рецензії та допуск до захисту магістерської роботи

1. Завершену магістерську роботу студент магістратури подає керівникові для перевірки та підготовки відзиву на неї. Якщо магістерська робота, з погляду керівника, готова до захисту, відповідна рекомендація дається ним у кінці відгуку.

2. Письмовий відгук керівника на магістерську роботу висвітлює рівень використання студентом або слухачем магістратури теоретичних знань для вирішення завдань дослідження, аналіз методики дослідження, оцінку якості вирішення завдань дослідження, інформацію про недоліки магістерської роботи, загальні висновки та оцінку магістерської роботи. Керівник оцінює магістерську роботу записом: «Рекомендується до захисту», а в разі негативної оцінки – «До захисту не рекомендується».

3. У випадку негативного висновку щодо допуску студента магістратури до захисту магістерської роботи, це питання виноситься на розгляд засідання кафедри за участю керівника магістерської роботи.

4. Кожна магістерська робота направляється на рецензію. Коло наукових та фахових інтересів рецензентів має відповідати тематиці магістерської роботи. Рецензії подаються у письмовому вигляді, в довільній формі. Рецензент має підписати рецензію із зазначенням свого прізвища, імені та по батькові, вченого ступеня, вченого звання, місця роботи і посади, яку займає.

5. Завершена та повністю оформлена магістерська робота, яка підписана автором та науковим керівником, разом з письмовим відгуком керівника та рецензією розглядається на засіданні кафедри, де вирішується питання про допуск до захисту не пізніше ніж за 2 тижні до захисту. На кафедру також представляється електронний варіант тесту, ілюстративних креслень та ілюстративного матеріалу (презентація) (CD-R або CD-RW носії).

До захисту магістерської роботи допускаються студенти, які виконали усі вимоги навчального плану.

6. Магістерська робота, яка не відповідає вимогам щодо змісту та оформлення, написана без дотримання затвердженого плану, не містить матеріалів конкретного дослідження, обґрунтованих пропозицій, а також не має відгуку наукового керівника та рецензії, до захисту не допускається.

7. Захист магістерських робіт проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії (ЕК), затвердженої наказом ректора університету у встановленому Міністерством освіти і науки України порядку, на яке, крім магістрантів, запрошуються наукові керівники й рецензенти; також можуть бути присутні викладачі, співробітники кафедр.

8. Дата захисту визначається графіком засідань ЕК, що затверджується ректором університету і доводиться до відома голови та членів ЕК, студентів магістратури. Процедура захисту магістерської роботи складається з короткого (до 10 хв.) повідомлення автора з демонстрацією презентації (визначаються мета, зміст, наукова та практична цінність роботи, питання, що винесені на захист, та результати магістерської роботи); відповідей на запитання членів ЕК; відповідей на зауваження рецензента. Підведення остаточного підсумку захисту конкретної магістерської роботи проводиться після обговорення членами ЕК результатів захисту всіх робіт у день захисту (дається оцінка магістерських робіт випускників магістратури за стобальною шкалою).

9. Студент готує до захисту доповідь та ілюстративний матеріал у вигляді презентації. Основна мета презентації – це забезпечення стислого та наочного подання основних результатів магістерської роботи. При створенні презентації студенти повинні вирішити два важливих завдання: створити короткий анотований конспект свого виступу і викласти результати досліджень та їх основні положення. Структура презентації:

- 1- й слайд – тема магістерської роботи, прізвище автора та керівника, рік захисту;

2- й слайд – актуальність теми магістерської роботи та проблема дослідження;

3- й слайд – об’єкт, предмет дослідження;

4- й слайд – головна мета та завдання магістерської роботи;

5- й слайд – методи дослідження.

На наступних слайдах відображається опис даних, які отримані при дослідженні, загальні висновки та рекомендації до впровадження результатів магістерської роботи. Кількість окремих слайдів презентації залежить від особливостей доповіді студента магістратури. При розробці презентації рекомендується дотримуватися таких вимог:

- ✓ тривалість доповіді – 7-10 хв.;
- ✓ максимальна кількість слайдів не повинна перевищувати 20;
- ✓ використовуються ключові слова і фрази, а не речення;
- ✓ на одному слайді – одне ключове поняття; текстовий матеріал подається у схемах та організаційних діаграмах, числовий – у таблицях або діаграмах (наприклад, графік – демонстрація змін у часі, секторна діаграма – демонстрація відношення частини до цілого, гістограма – демонстрація порівнянь);

- ✓ матеріал підкріплений графічними зображеннями та відеофрагментами ;

- ✓ дотримана логіка викладу та грамотність;
- ✓ доповідь магістра доповнює інформацію на слайді, а не дублює її;
- ✓ ефекти анімації не заважають сприйняттю, а акцентують увагу на потрібних моментах доповіді;

- ✓ текст легко читається (мінімальний розмір шрифту - 20 - напівжирний);

- ✓ фон, колір тексту та діаграм пасують і відповідають правилу основних кольорів та їхніх відтінків;

- ✓ шаблон оформлення – однаковий для всіх слайдів презентації;

- ✓ дотримується контраст між текстом, фоном і графікою.

Презентація подається на електронному носії (CD-R, CD-RW) і повинна мати наклейку з прізвищем та підписом студента магістратури, керівника, назвою роботи та спеціальності.

10. Обговорення результатів захисту та виставлення оцінок проводиться на засіданні ДЕК після завершення захисту всіх робіт, запланованих на це засідання.

При оцінці випускної кваліфікаційної роботи виходять з того, що магістр повинен уміти:

- формулювати мету і завдання дослідження;
- складати план дослідження;
- вести бібліографічний пошук із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- використовувати сучасні методи наукового дослідження, модифікувати наявні та розробляти нові методи, виходячи із завдань конкретного дослідження;
- обробляти отримані дані, аналізувати і синтезувати їх на базі відомих літературних джерел;
- оформляти результати досліджень відповідно до сучасних вимог у вигляді звітів, рефератів, статей.

Рішення ЕК щодо оцінки знань, виявлених при підготовці та захисті магістерської роботи, а також присвоєння студенту кваліфікації магістра та видача йому державного документа приймається відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, які брали участь в засіданні. При однаковій кількості голосів, голос голови ЕК є вирішальним.

11. Результати захисту магістерських робіт за 100- бальною шкалою переводяться у національні оцінки за чотирибальною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та оцінки ECTS і оголошуються у день захисту після оформлення протоколів засідання ЕК.

12. Студенти та слухачі магістратури, які не захистили магістерську роботу, не мають права на отримання диплома магістра.

13. Магістерські роботи, що містять особливо цінні результати, пропозиції, можуть бути рекомендовані ЕК до опублікування у наукових фахових виданнях або до практичного впровадження.

14. Результати досліджень, виконаних авторами магістерських робіт, можуть використовуватися в навчальному процесі та науковій роботі з обов'язковим дотриманням авторського права.

15. Після захисту магістерські роботи та їхні електронні варіанти зберігаються на кафедрі протягом п'яти років в умовах, які виключають можливість їхньої втрати або плагіату.

Список використаних джерел

1. Женченко М. Складання та оформлення бібліографічних записів у списках джерел до наукових робіт: навч.-метод. посібник./Марина Женченко.- Київ:Жнець, 2015.-63с.
- 2.Закон України про вище освіту [Електронний ресурс]//Верховна РадаУкраїни: [сайт]-/про вищу освіту Верховна рада України; Закон від 01.07.2014№1556-VII.- Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1156-18> (дата звернення 03.10.2015).- Назва з екрана
3. Кошляков О. Методичні рекомендації щодо підготовки та захисту бакалаврських робіт./ Олексій Кошляков, Оксана Диняк, Дмитро Чомко [Електронний ресурс]//Київський національний університет імені тараса шевченка: [сайт]-/Інститут геології; бібліотека.- режим доступу:
<http://www.geol.univ.kiev.ua/ua/lib/>

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо підготовки та захисту магістерських робіт
для здобувачів вищої освіти
за академічною кваліфікацією магістр гідрогеології

Рекомендації підготували: Кошляков О.Є, Диняк О.В., Чомко Д.Ф.

Формат 60x80/16

Київський університет імені Тараса Шевченка,

ННІ «Інститут геології»,

03022, Київ – 22, вул. Васильківська, 90